

**Спілка економістів України  
Національний університет водного  
господарства та природокористування  
Інститут Європейської інтеграції**

**ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРИРОДНО-  
РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ:  
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ТА ІНВЕСТИЦІЇ**

*Збірник наукових праць*

*Випуск XIX  
№ 2*

**Київ, СЕУ / Рівне, НУВГП  
2013**

УДК 332.1:336:330.322  
ББК 65.9.49:65.9.26  
П78

*Рекомендовано до друку вченою радою Національного  
університету водного господарства та природокористування.  
(Протокол 5 від 31 травня 2013 року)*

Видання засновано у 1995 році. Затверджено постановою президії ВАК України від 11 жовтня 2000 року № 1-03/8, внесено до переліку №6 фахових видань. Пролонговано постановою президії ВАК України від 18 січня 2007 року №1 – 05/1 (перелік №19) наукових фахових видань України, також 1 липня 2010 року №1-05/5 (перелік, п. 138)

**Редакційна колегія:**

Павлов В.І., д.е.н., проф., (головний редактор); Лазарішина І.Д., д.е.н., проф., (заступник гол. ред.); Меліхова Т.А., к.геогр.н., доцент, (відповід. секретар); Гринчуцький В.І., д.е.н., проф.; Галиця І.О., д.е.н., проф.; Гуменюк В.Я., д.е.н., проф.; Євдокименко В.К., д.е.н., проф.; Кравців В.С., д.е.н., проф.; Левицька С.О., д.е.н., проф.; Павліха Н.В., д.е.н., проф.; Римар М.В., д.е.н., проф.; Стельманчук А.М., д.е.н., проф.; Хвесик М.А., д.е.н., проф.; Шурик М.В., д.е.н., проф.

**Рецензенти:**

**Губанова О.Р.** – доктор економічних наук, професор;  
**Ступень М.Г.** – доктор економічних наук, професор;  
**Ячменева В.М.** – доктор економічних наук, професор.

Збірник наукових праць висвітлює результати досліджень проблем фінансової політики та інвестиційного сприяння процесам сталого просторового розвитку регіону. Розглядаються теоретичні, методологічні і практичні аспекти трансформації економіки та соціальної інфраструктури, екологізації та раціонального природокористування.

Загальнодержавне видання. Свідectво державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України № 10457 серія КВ від 27.09.2005 р.

УДК 332.1:336:330.322  
ББК 65.9.49:65.9.26

© Спілка економістів України, 2013  
© Національний університет водного господарства та природокористування, 2013  
© Інститут Європейської інтеграції, 2013

ЗМІСТ

<b>Розділ 1. Інтеграція та інноваційна трансформація.....</b>	<b>6</b>
Koniakhina T. V. <b><i>Economic problems of environmental management in Ukraine.....</i></b>	<b>6</b>
Булишева Д. В., Криницька О. О. <b><i>Економіко-екологічні основи ефективного розвитку приміських територій на засадах ринкового підходу.....</i></b>	<b>12</b>
Загвойська Л. Д., Шпек М. В. <b><i>Превентивні бізнес-стратегії: досвід для України....</i></b>	<b>21</b>
Оскольський В.В., Панасюк О.І. <b><i>Особливості організації торгівлі цінними паперами на фондовому ринку.....</i></b>	<b>30</b>
Сіпайло А. Г. <b><i>Екологічні інновації як засіб забезпечення економічної безпеки підприємства.....</i></b>	<b>41</b>
<b>Розділ 2. Менеджмент, маркетинг та логістика.....</b>	<b>50</b>
Акімова А. М. <b><i>Аналіз діяльності ломбардних установ в Україні....</i></b>	<b>50</b>
Белоусова К. О. <b><i>Ресурсний потенціал розвитку підприємства: зміст та основні ознаки.....</i></b>	<b>58</b>
Лутова М. С. <b><i>Напрями вдосконалення державної інвестиційної політики в контексті сталого розвитку.....</i></b>	<b>66</b>
Нетепчук В. В. <b><i>Процесний підхід в управлінні підприємством.....</i></b>	<b>74</b>
Павлов К. В. <b><i>Тенденції розвитку інвестиційно-житлових відносин.....</i></b>	<b>85</b>
Палига Є. М. <b><i>Економічна ефективність інвестиційної діяльності корпорацій видавничо-поліграфічної галузі .....</i></b>	<b>93</b>
Сазонець О. М. <b><i>Організація електронної торгівлі на сучасному етапі розвитку.....</i></b>	<b>100</b>



Першко Л. О., Акімова А. О. <i>Зарубіжний досвід недержавних пенсійних фондів в аспекті формування і використання фінансових ресурсів</i> .....	203
Тимошенко Д.В., Устенко А.О. <i>Шляхи гармонізації людських стосунків у контексті тімбілдингу</i> .....	210
<b>Розділ 4. Природокористування та ресурсозбереження</b>	218
Біньковська О. В., Тютюнник Г. О. <i>Еколого-економічні аспекти оцінки впливу техногенного забруднення ґрунтів в Україні</i> .....	218
Клименко О. М., Мамай О. М. <i>Екологічна безпека регіону: підходи до формування методики оцінювання на рівні області</i> .....	226
Мандигра М. С., Куцан О. Т., Шевцова Г. М., Романко М. Є., Оробченко О. Л., Герілович І. О. <i>Вивчення впливу генно-модифікованої сої лінії MON 89788 на організм лабораторних тварин</i> .....	233
Павлов В. І., Гримак О. Л., Яковюк В. А. <i>Економіко-екологічна оцінка процесів водокористування в регіоні</i> .....	241
Павлова І. І., Федина К. М. <i>Моніторинг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в регіоні</i> .....	251
Повная О.С. <i>Інноваційні методи державного управління сферою утилізації твердих побутових відходів у промисловому регіоні</i> .....	261
Сорока М. П., Мельничук В. Г., Мандигра М. С., Лисиця А. В. <i>Перспективи використання цеоліт-смакитових туфів Волино-Поділля в екологічно чистому виробництві</i> .....	268

Таким чином слід зазначити, що якість водних ресурсів Волинської області знаходиться в задовільному стані. Проводиться постійний моніторинг забору, користування, відведення та очистки водних ресурсів. За аналізований період проводилась маса заходів на покращення стану водокористування та якості води. Вищезазначені заходи були проведені за кошти держави та власні грошові засоби. Проте проведена робота не є фактором припинення розвитку водогосподарської галузі Волинської області. Дані водні ресурси потребують безперервного контролю та механізованого розвитку очистки.

#### Бібліографія

1. Беличенко Ю. П., Дrajнер В. М., Чередниченко В. М. **Захист водних ресурсів**. – К. : Будівельник, 1990. – 96 с.;
2. Запольський А. К. **Водопостачання, водовідведення та якість води**// Підручник. - К. : Вища шк., 2005.– 671 с.
3. **Про соціально-економічне становище областей**. – Луцьк, Головне управління статистики у Волинській області, 2012; [Електронний ресурс] : режим доступу: <http://lutsk.ukrstat.gov.ua/>;
4. **Регіональна екологічна програма «Екологія 2011-2015 та прогноз до 2020 року»**. – Луцьк, Волинська обласна рада, 2010; [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://volynrada.gov.ua/session/2/42>;
5. **Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2012 рік**. – Луцьк, Управління екології та природного середовища, 2013; [Електронний ресурс]: режим доступу: [http://voladm.gov.ua/index.php?option=com\\_k2&view=item&id=7629](http://voladm.gov.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=7629);

**Рецензент:** д.е.н., професор Хвесик М.А.

УДК 504.054:504.3(477.82)

І. І. ПАВЛОВА  
К. М. ФЕДИНА

#### МОНІТОРИНГ ВИМІРЮВАННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ В РЕГІОНІ

Проведено аналіз викидів основних забруднюючих речовин в атмосферу, наведено динаміку викидів забруднюючих речовин, рівень забруднення та вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в регіоні.

The analysis of the emissions of the main pollutants in the atmosphere, given the dynamics of pollutant emissions, pollution and the content of pollutants in the air.

**Ключові слова:** моніторинг довкілля, значення ІЗА, ГДК, регіональна екологічна програма.

**Економіка національного господарства** характеризується збільшенням антропогенного і техногенного навантаження на довкілля. Однією із глобальних проблем сучасного розвитку суспільства є забруднення атмосфери шкідливими газами промислового виробництва і використання автотранспорту, що негативно впливає на стан навколишнього природного середовища, спричиняє парниковий ефект та кислотні дощі.

**Атмосферне повітря** – це один з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. У природному стані складається з суміші газів: це переважно азот (понад 78 %) та кисень (близько 20 %), а також аргон, вуглекислий газ, водень, гелій, неон, озон, пил, водяна пара, та деякі інші речовини.

**Дослідженням** проблеми забруднення навколишнього середовища, включаючи забруднення атмосферного повітря відображена у працях багатьох вчених України та країн СНД: Балацького О.Ф., Бурдіяна Б.Г., Веклич О.О., Вовк Т.П., Глухова В.В., Грабинського І.М., Данилишина Б.М.,

© Павлова І. І. - аспірант Національного університету водного господарства та природокористування;

© Федина К. М. - аспірант Національного університету водного господарства та природокористування



Данилка В.К., Думнова А.Д., Казанської Є.В., Кашенко О.А., Коржаневської Є.І., Лісочкіної Т.В., Міщенко В.С., Пінігіна М.А., Прокопова Є.В., Сахаєва В.Г., Трудової М.Т. та інших. Ці питання все ще залишаються досить актуальними потребують подальшого дослідження, а саме вдосконалення еколого-економічного механізму раціонального природокористування.

**Мета роботи.** Узагальнення результатів моніторингу процесів забруднення атмосферного повітря в регіоні.

Проведені дослідження свідчать, що в 2012 році в атмосферне повітря надійшло 50,4 тис. тонн шкідливих речовин. Порівняно з минулим роком, загальний обсяг шкідливих речовин, які потрапили в повітря, зменшився на 4,5% через зменшення обсягів виробництва підприємств області. Відповідно зменшилась щільність викидів і становила 2.5 тонн на 1 км<sup>2</sup>/території, що на 0,1 т менше, ніж у попередньому році. На кожного мешканця області в середньому припало по 48.5 кг шкідливих речовин проти 50,9 ю в попередньому році.

**Головними забруднювачами атмосфери**, як і в попередні роки, були пересувні засоби, від яких в повітря надійшло більше 85% загального обсягу викидів, і при цьому понад 55% це викиди автотранспорту громадян. Від роботи двигунів пересувних джерел забруднення в повітря надійшло 43,1 тис. тонн шкідливих речовин, що на 2,1 тис. тонн менше, ніж у 2011 р. Переважна частина з яких 39,3 тис. тон (або 91%) - це викиди автомобільного, 2,1 тис. гони (або 4,8%) - виробничої техніки та 1,7 тис. тон (або 3,9%) - залізничного транспорту. Із загальної кількості 28.0 тис. тони (64.9% загального обсягу) забруднюючих речовин викинуто автомобілями, що перебувають у приватній власності населення.

Якщо в середньому в розрахунку на одного жителя області припадає по 41,5 кг викидів від пересувних джерел, то у місті Луцьку та Ковелі відповідно по 53.7 і 63,3 кг. Щільність викидів на 1 км території області від транспорту та і виробничої техніки становить 2,1 тони, а у містах Луцьку і Нововолинську 273,2 та 143,9 тонн.

**Основними токсичними інгредієнтами**, якими забруднювалося повітря під час експлуатації транспортних

засобів, були оксид вуглецю (70,3 5 загального обсягу) і сполуки азоту (15,4%). Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2009- 2012 рр. наведені в табл. 1.

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення переважають метан, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок та оксид вуглецю (77,4 % всіх викидів). У сумарній кількості шкідливих речовин викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, становили відповідно 3,5 та 0,2 тис. т. або майже 50% загального обсягу. Крім того, від стаціонарних джерел в атмосферу потрапило 722,9 тис. т. діоксиду вуглецю, який також впливає на зміну клімату. Динаміку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в містах обласного підпорядкування наведено в таблиці 2.

Таблиця 1

**Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у волинській області, тис. т.**

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км,кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу,кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, тис. т/млн. грн
	Всього	у тому числі				
		Стацін. джерелами	Пересув. джерелами			
2009	57,9	7,6	49,5	2800	55,1	*
2010	57,2	8,2	49	2800	55,2	*
2011	52,8	7,6	45,2	2600	50,9	*
2012	50,4	7,3	43,1	2500	48,5	*

Таблиця 2

**Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Волинському регіоні по окремим населеним пунктам, тис. т.**

Роки	2000	2009	2010	2011	2012
Всього	10,3	7,6	8,2	7,6	7,3
м. Луцьк	2,1	0,8	1,03	0,9	0,9
м. Нововолинськ	2,8	0,3	0,3	0,3	0,3
м. Ковель	1,7	0,2	0,2	0,1	0,1
м. Володимир-Волинський	0,5	0,2	0,34	0,4	0,2



Основними забруднювачами повітря були підприємства транспорту і зв'язку (39,8 від загальної кількості), переробної промисловості (21,5%), сільського господарства, мисливства та лісового господарства (13,6%). Їх сумарні викиди становили майже 74,9% загальнообласних. Як і в попередні роки, найбільша частка викидів - понад 39% припадає на Волинське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів, близько 23% - на підприємства Луцька та Локачинського району, де найбільшими забруднювачами є ВАТ "Гнідавський цукровий завод", Локачинський газопромисел та ТзОВ "Птахокомплекс "Губин". Основні забруднювачі атмосферного повітря подані в табл. 3, 4.

Таблиця 3  
Основні забруднювачі атмосферного повітря у Волинській області

№ п/п	Підприємство - забруднювач	Відомча приналежність	Валовий викид, т		Зменшення/- збільшення/+	Причина зменшення/ збільшення
			2011	2010		
1.	Волинське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів	Акціонерні товариства відкритого типу, створені на основі державних/ 6024	2865,3	3094,0	-228,7	Зменшення технологічних викидів
2.	Львівгазвидобування "Локачинський газовий промисел"	Міністерство палива та енергетики 1094	574,9	576,6	-1,7	Зменшення технологічних викидів
3.	ВАТ "Гнідавський цукровий завод"	-	215,5	264,4	-48,9	Зменшення виробництва
4.	ТзОВ "Птахокомплекс "Губин"	-	445,5	380,9	64,6	Збільшення виробництва

Таблиця 4  
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності у Волинській області

№ з/п	Види економічної діяльності	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць	Обсяги викидів по регіону		Викинуто в середньому одним підприємством, т.
			тис. т	у % до 2011 р.	
1	2	3	4	5	6
1	Усі види економічної діяльності	150	7,3	96,2	48,9
	у тому числі:				
1.1.	Переробна промисловість	71	1,6	88,9	22,2
1.2.	Виробництво харчових продуктів, напоїв	27	0,7	70,9	27,1
1.3.	Текстильне виробництво; виробництво одягу	1	0,06	102,8	59,3
1.4.	Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1	0,008	99,3	0,8
1.5.	Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	8	0,3	150,0	35,2
1.6.	Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	1	0,006	62,0	5,8
1.8.	Виробництво гумових та пластмасових виробів	3	0,07	106,1	23,6
1.9.	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (будматеріалів, скловиробів)	11	0,1	84,4	13,2
1.10	Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	2	0,03	111,9	11,4



продовження табл. 4

1	2	3	4	5	6
1.11	Виробництво машин та устаткування	5	0,08	85,2	17,3
1.12	Виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	2	0,006	95,6	3,2
1.13	Виробництво транспортних засобів та устаткування	3	0,1	177,9	34,9
1.14	Інші галузі промисловості	7	0,06	100,5	8,4
1.15	Діяльність транспорту та зв'язку у тому числі наземного транспорту	12	2,9	92,7	243,3
1.16	У тому числі діяльність наземного транспорту	7	2,8	92,7	410,9
1.17	Добувна промисловість	6	0,9	99,9	152,0
1.18	Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ним послуги	6	0,7	117,4	128,9
1.19	Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	13	0,2	102,8	17,3
1.20	Торгівля: ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	7	0,2	80,2	26,8
1.21	Виробництво та розподілення електроенергії, газу, тепла та води	8	0,3	122,7	45,0
1.22	Державне управління	3	0,2	104,1	74,8
1.23	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9	0,1	113,6	12,1
1.24	Будівництво	10	0,04	73,8	3,7
1.25	Освіта	1	0,002	34,5	1,9
1.26	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємствам	1	0,007	22,7	0,7
1.27	Надання комунальних та індивідуальних послуг: діяльність у сфері культури та спорту	3	0,003	90,7	1,1

Слід зазначити, що спостереження за станом атмосферного повітря та вмістом забруднюючих речовин, у тому числі радіонуклідів, здійснюють 3 суб'єкти державної системи моніторингу довкілля: Волинський обласний центр гідрометеорології, Державна екологічна інспекція і Волинській області, Головне управління санітарно-епідеміологічної служби у волинській області [3].

Державною гідрометеорологічною службою в області оцінка стану забруднення атмосферного повітря здійснюється за даними спостережень в місті Луцьку на 3-х постах спостережень. Програма обов'язкового моніторингу якості атмосферного повітря включає сім забруднюючих речовин: пил, окис азоту, двоокис азоту (NO<sub>2</sub>), двоокис сірки (SO<sub>2</sub>), окис вуглецю, двоокис вуглецю, фенол, формальдегід (H<sub>2</sub>CO), а також радіоактивні речовини. Вміст основних забруднюючих речовин наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у Волинській області

Речовина	Клас небезпечки	Кількість міст, охоронних спостережень-ми	Середньо річний вміст, мг/м <sup>3</sup>	Середньо-добові ГДК	Максимальний вміст, мг/м <sup>3</sup>	Максимально разові ГДК	Частка міст (%), де середньорічний вміст перевищував:						
							частка міст (%), де максимум разовий вміст перевищував:			частка міст (%), де максимум разовий вміст перевищував:			
							1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК	1 ГДК	5 ГДК	10 ГДК	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Пил		1	0,084	0,15	0,3	0,5	-	-	-	-	-	-	-
Діоксид сірки		1	0,002	0,05	0	0,5	-	-	-	-	-	-	-
Оксид вуглецю		1	0,39	3	1,75	5	-	-	-	-	-	-	-
Діоксид азоту		1	0,12	0,06	0,26	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Оксид азоту		1	0,03	0,06	0,08	0,4	-	-	-	-	-	-	-
Фенол		1	0,004	0,003	0,013	0,01	-	-	-	-	-	-	-
Формальдегід		1	0,007	0,003	0,07	0,035	-	-	-	-	-	-	-



Середня за рік концентрація формальдегіду в атмосферному повітрі по області була на рівні 2,4 гранично допустимих концентрацій (ГДК), фенолу – 1,3, окису азоту – 0,46, двоокис азоту – 2,0, пилу – 0,56, двоокису сірки - 0,03, окису вуглецю - 0,13 (дані наведені в табл. 6).

Рівень забруднення атмосферного повітря м.Луцька вище середнього рівня забруднення атмосфери по Україні. Індекс забруднення атмосфери ІЗА м.Луцька за 2012 рік становить 7,77, у 2011 році він складав 8,56. Рівень забруднення атмосферного повітря за значеннями ІЗА наведено в табл. 7.

Таблиця 6  
**Найбільші середні і максимальні концентрації забруднюючих речовин (в кратності ГДК) в атмосферному повітрі міста Луцьк**

Забруднююча речовина	Місто	Середньорічна концентрація	Максимально разова середньорічна концентрація
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	м. Луцьк	0,56	0,5
Діоксид сірки	м. Луцьк	0,03	0,0
Оксид вуглецю	м. Луцьк	0,13	0,3
Діоксид азоту	м. Луцьк	2,0	1,3
Оксид азоту	м. Луцьк	0,45	0,2
Фенол	м. Луцьк	1,3	1,3
Формальдегід	м. Луцьк	2,4	2,0

Таблиця 7  
**Рівень забруднення атмосферного повітря за значенням ІЗА у м. Луцьк**

Міста	значення ІЗА	Забруднюючі речовини, які визначають високий рівень забруднення атмосферного повітря
м.Луцьк	2,8	Формальдегід
м.Луцьк	2,48	Діоксид азоту
м.Луцьк	1,5	Фенол
м.Луцьк	0,56	Пил
м.Луцьк	0,43	Оксид азоту

За даними Державної екологічної інспекції у Волинській області на протязі року на підприємствах, які забруднюють повітря міста Луцька, було проведено 11 інспекційних перевірок підприємств дотримання нормативів ГДВ і перевірено 31 джерел викидів по 8 інгредієнтах.

Так, на ДКП "Луцьктепло" було виявлено перевищення ГДВ по оксиду вуглецю до 2 разів. На ТзОВ "Ламікс" було виявлено перевищення норм викидів по оксиду вуглецю від 5 до 10 раз.

Санітарно-епідеміологічна служба здійснює спостереження за якістю атмосферного повітря у житловій та рекреаційній зонах, поблизу основних доріг, санітарно-захисних зон та в робочих зонах підприємств, в зонах житлових будинків розташованих поблизу промислових об'єктів, на території шкіл, дошкільних установ та медичних закладів. Крім того, вона проводить аналіз якості повітря у житловій зоні за скаргами мешканців. Протягом 2012 року санітарно-епідеміологічною службою області досліджена 3584 проб атмосферного повітря (в 2011 р. - 3678), з яких перевищення ГДК шкідливих речовин встановлено у 19 пробах (у 2011 р. - 214), що становить 3,3 % (в 2011 р. - 5,8%) [4].

Слід зазначити, що Дія забрудненого атмосферного повітря на населення залежить від багатьох чинників, в тому числі: від віку та статі, харчування, попередніх захворювань, температури та вологості повітря та ін. Забруднене атмосферне повітря значно підвищує захворюваність та смертність населення від хронічного бронхіту, емфіземи легень, бронхіальної астми, раку легень та захворювань серцево-судинної системи, що різко знижує працездатність населення [2].

На протязі 2012 року санітарно-епідеміологічною службою досліджено 3584 проб атмосферного повітря (в 2011 р. - 3678), з яких перевищення ГДК шкідливих речовин встановлено у 119 пробах (у 2011 р. - 214), що становить 3,3 % (в 2011 р. - 5,8%). Причому, основна кількість проб з перевищенням ГДК встановлена у пробах, відібраних на маршрутних постах.

З метою покращення стану атмосферного повітря У 2012 році відповідно до Регіональної екологічної програми "Екологія 2011 – 2015 та прогноз до 2020 року" було заплановано виконання 14 природоохоронних заходів щодо охорони атмосферного повітря, на які були заплановані витрати на



суму 5929,39135 тис. грн. (5829,73 тис. грн. - власні кошти підприємств, 9,83135 тис. грн. - кошти обласного фонду ОНПС, 89,83 тис. грн. - кошти місцевих фондів ОНПС), з яких 8 виконані повністю, 2 - на стадії завершення. Освоєно коштів на суму 5880,23735 тис. грн., що складає 99% до запланованих.

Проводились роботи по заміні на печах відпалу природного газу на азот, зміна трансформаторів з поліхлорфенілами на екологічно чисті та корегування дозволу на викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на ПАТ "СКФ Україна", м. Луцьк, на що використано 5730,0 тис. грн., та впровадженню технологій, що забезпечують запобігання виникненню, зниження рівня впливу чи усунення факторів забруднення атмосферного повітря за кошти Луцького міського фонду ОНПС в сумі 89,83 тис. грн., проведення режимно-налагоджувальних робіт на котлоагрегатах "Луцьктепло", за звітний період було освоєно 17,62 тис. грн. за рахунок власних коштів підприємства, а також проведення робіт з інвентурізації джерел забруднення атмосферного повітря на підприємствах області. За кошти обласного фонду ОНПС проводились заходи щодо очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин на ДП "Ковельський ветсанзагод".

Проблема забруднення атмосферного повітря одна з найактуальніших екологічних проблем. Адже забруднення атмосферного повітря негативно впливає на стан навколишнього середовища, а саме створюється загроза для життя і здоров'я людей, що може бути причиною підвищеного рівня захворюваності; деградації екосистем.

#### Бібліографія

1. **Ринковий механізм у сфері природокористування (концепція модернізації)** / В. С. Кравців, Ю. І. Стадницький, П. В. Жук - Львів: : Ін-т регіон. дослідж., 2010 - 119 с.
2. **Регіональна екологічна програма Волинської області "Екологія 2011 - 2015 рр. та прогноз до 2020 року"** [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://volynrada.gov.ua/session/2/42>.
3. **Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2012 рік** [Електронний

ресурс]: режим доступу: [http://www.voladm.gov.ua/index.php?option=com\\_k2&view=item&id=7629](http://www.voladm.gov.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=7629):

4. **Доповідь про соціально-економічне становище в області.** Головне управління статистики у Волинській області 2012 рік. [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/>

**Рецензент:** д.е.н., професор Стельмашук А.М.

УДК 504.064.47:353.2

О. С. ПОВНАЯ

#### ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ УТИЛІЗАЦІЇ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У ПРОМИСЛОВИМУ РЕГІОНІ

Проаналізовано існуючу систему управління відходами. Представлена новітня система державного управління відходами на регіональному рівні, а саме схема утилізації (переробки) твердих побутових відходів. Пропонується впровадження методичних рекомендацій у зв'язку зі створенням вдосконаленої системи державного управління сферою використання (обробка) твердих побутових відходів у формі інноваційних методів управління.

Existent control system by wastes is shortly analysed. The newest chart of state administration wastes is presented at regional level, namely chart of utilization (processing) of hard domestic wastes. Introduction of methodical recommendations is offered in relation to creation of the improved system of state administration the sphere of utilization (processing) of hard domestic wastes in form innovative methods of management.

**Ключові слова:** державне управління, промисловий регіон, тверді побутові відходи.

**Управління (менеджмент) побутовими відходами** - складний процес, що містить у собі як технічні питання, так і економічні, а також питання фінансового управління,

© Повная О.С. - здобувач Донецького державного університету управління



Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО  
ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-  
ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРИРОДНО-  
РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ:  
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ТА ІНВЕСТИЦІЇ**

***Збірник наукових праць***  
*Випуск XIX*  
*№ 2*

Укладач **Павлов В.І.**

Комп'ютерний набір, верстка і дизайн **Тарасюк В.Д.**

Підписано до друку 31.05.2013 р. Формат 60×84 <sup>1</sup>/16.

Папір друкарський № 1. Гарнітура Bookman.

Друк різнографічний.

Ум.-друк. арк. 16,6. Обл.-вид. арк. 17,4.

Тираж 100 прим. Зам. № 3505.

*Видавець і виготовлювач*  
*Редакційно-видавничий відділ*  
*Національного університету*  
*водного господарства та природокористування*  
*33028, Рівне, вул. Соборна, 11.*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до*  
*державного реєстру видавців, виготівників і*  
*розповсюджувачів видавничої продукції*  
*РВ № 31 від 26.04.2005 р.*